

"В Музеї історії міста Києва відкрито виставку до 110-річчя Сергія Лифаря"

Людмила ЯНОВСЬКА

2 квітня 2014

Виставка, присвячена визначному танцівнику й хореографу ХХ століття, який народився киянином 2 квітня 110 років тому, називається «Він належав світові». Але душа його належала Вітчизні. Виконавши в Парижі головну роль у балеті Сергія Прокоф'єва «Блудний син» за біблійською притчею, він сказав: «Я танцював самого себе». Адже все життя намагався повернутися до рідного міста, та після розлуки ще в молодості зустрівся з ним аж на схилі років. Завжди називав себе в зарубіжжі українцем, так і не прийняв французького громадянства, яке йому пропонував генерал де Голль. А на своїй могилі на цвинтарі Сент-Женев'єв де Буа в Парижі заповів написати просто й лаконічно, без будь-яких регалій — «Серж Лифар із Києва».

...Він захопився балетом у 16 років, коли ровесники майже завершували хореографічну освіту. Броніслава Ніжинська, керівниця київської студії, де він навчався, емігрувавши в Париж і запросивши туди кількох своїх учнів, охарактеризувала Лифаря керівнику Російського балету Сергію Дягілеву не надто делікатно: він старий для балету, з нього нічого не вийде... А той запропонував Ніжинській парі на пляшку шампанського: що Лифар стане

зіркою балету. І особисто попросив славетного італійського педагога Енріке Чекетті давати йому приватні уроки, які, помножені на закоханість Лифаря в балет та його завзяття у надолуженні прогалин в навчанні, дуже швидко дали успішний результат. А про унікальну обдарованість танцівника з України згодом дізнався увесь світ.

Як наголосив директор Київської муніципальної української академії танцю імені Сержа Лифаря Андрій Лягущенко, «такої красивої лінії тіла, як у Лифаря, знайти дуже важко. Коли людина з такими балетними формами виходила на сцену, вона вже привертала увагу. Плюс величезна артистична харизма. Кажуть, у балеті головне — ноги. Ні — голова й очі. От очі Лифаря заворожували увесь зал. Мабуть, він цим відрізнявся від багатьох колег. Тому стільки років танцював. Усі в спогадах пишуть, що мав і силу переконання в спілкуванні з людьми». Заклад його імені, яким керує пан Андрій, столична влада створила понад десять років тому на прохання дружини Сержа Лифаря Ліллан Алефельд: діти в ньому навчаються із шести років до диплома молодшого спеціаліста, артиста балету. На фотографіях із колекції академії танцю, які експонуються на виставці, можна побачити Лифаря зі світовими знаменитостями та в ролях із вистав. А вчора у приміщенні академії відкрили перший в Україні пам'ятник визначному танцівнику роботи відомого скульптора Миколи Рапая.

Як автор автобіографічних прозових книжок «Страдные годы» і «Моя жизнь», дослідник історії російського й світового балету, теоретик танцю, бібліофіл тощо постає Сергій Лифар на виставці з колекції, яку від його дружини графині Ліллан Алефельд передали Публічній бібліотеці імені Лесі Українки за рішенням Національного комітету створення культурних цінностей України. «В її основі, — розповів завідувач відділу мистецтв бібліотеки Леонід Криворучко, — зібрання Сергія Дягілєва, яке Лифар викупив у французького уряду, зауваживши: «Кошти на придбання книг я заробив ногами». Це був його річний гонорар під час керівництва Гранд-Опера. Перлина цього зібрання — Пушкінська колекція. Лифар, зокрема, видав у Парижі до 100-річчя смерті Олександра Пушкіна 10 його листів до Наталії Гончарової, які Дягілєв колись придбав у княгині Торбі, онуки поета».